

W odpowiedzi na kryzys wywołany pandemią COVID-19 Komisja Europejska zaproponowała szeroki pakiet środków mających nie tylko odbudować gospodarki europejskie po kryzysie, lecz także wzmocnić ich długoterminowy potencjał. Istotą planu odbudowy UE są dwa elementy: tymczasowy instrument *Next Generation EU* (w ramach którego podstawą skorzystania ze środków Instrumentu na rzecz odbudowy i zwiększenia odporności jest przygotowanie krajowych planów odbudowy), a także wieloletni budżet unijny.

Zofia Szpringer

Plan odbudowy Unii Europejskiej

WPROWADZENIE

Wybuch pandemii COVID-19 na początku 2020 r. spowodował dużą niepewność, której odzwierciedleniem były m.in. szybko zmieniające się prognozy gospodarcze, społeczne i budżetowe. O ile na przykład w jesiennej prognozie Komisji Europejskiej (KE) z 2019 r. szacowano dla roku 2020 wzrost PKB w UE do poziomu 1,4%, a na świecie – do 3%, o tyle w prognozie wiosennej z 2020 r. wykazywano już dla tego samego roku spadki PKB, wynoszące odpowiednio 7,4% i 3,5%, a w najbardziej pesymistycznym scenariuszu, zakładającym drugą falę zachorowań i rozszerzone środki izolacji, przyjmowano, iż może dojść do spadku PKB w UE nawet o 16%.

Wywołane pandemią załamanie gospodarcze skutkowało szybkim i znaczącym pogorszeniem stanu finansów publicznych państw UE oraz wymagało pilnej i skoordynowanej reakcji na szczeblu unijnym, czego wyrazem było przyjęcie europejskiego planu odbudowy (porównywanego niekiedy do powojennego planu Marshalla). Plan ten ma na celu przyspieszenie odbudowy gospodarczej i wzmocnienie długoterminowego potencjału gospodarczego m.in. poprzez wzrost inwestycji¹.

Na plan o wartości 2018 mld EUR (w cenach bieżących) składają się w 60% wieloletni budżet unijny (WRF) na lata 2021-2027, który ma zapewnić przewidywalność finansową inwestycji i środków realizacji różnych polityk UE w perspektywie średnio- i długoterminowej, oraz w 40% *Next Generation EU* (NGEU), będący kluczowym, tymczasowym, krótkoterminowym instrumentem przeciwdziałania skutkom i wyzwaniom związanym z pandemią COVID-19.

PAKIET ŚRODKÓW W REAKCJI NA KRYZYS

Zaproponowany przez KE pakiet środków w reakcji na kryzys oznaczał przyjęcie nowych lub modyfikację dotychczasowych aktów prawnych UE, które zawierały różne rozwiązania, np. ustanowienie europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), w ramach którego przewidziano: możliwość udzielenia przez Unię pożyczki państwu członkowskiemu (ze wskazaniem, iż maksymalna kwota pomocy finansowej nie może przekraczać 100 mld EUR dla wszystkich państw UE), możliwość uzyskania gwarancji i finansowania dłużnego z Europejskiego Funduszu Gwarancyjnego EBI (fundusz o wartości 25 mld EUR na zapewnienie dofinansowania dla europejskich przedsiębiorstw w wysokości ok. 200 mld EUR), nowy instrument wsparcia państw członkowskich strefy euro w ramach Europejskiego Mechanizmu Stabilności (EMS) w kwocie do 240 mld

¹ Zob. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów: *Budżet UE napędza plan odbudowy Europy*, COM(2020) 442 final/2 z dnia 18 czerwca 2020 r.

EUR na finansowanie (poprzez pożyczki, linie kredytowe itd.) wewnętrznych kosztów bezpośrednich i pośrednich opieki zdrowotnej, leczenia i profilaktyki, ograniczonych do 2% PKB każdego z państw za 2019 r. Istotnym elementem pakietu było ustanowienie planu odbudowy UE, na który składały się środki na zobowiązania w WRF 2021–2027 w kwocie 1074 mld EUR (w cenach z 2018 r.), a także wprowadzenie nowego tymczasowego instrumentu o wartości 750 mld EUR (w cenach z 2018 r.) – *Next Generation EU*. Skutki finansowe znacznych środków o charakterze nadzwyczajnym czy tymczasowym zostały rozciągnięte w czasie, po to by nadmiernie nie obciążać państw członkowskich (np. spłaty pożyczek zaciąganych w ramach NGEU przewidziano do końca 2058 r., maksymalny zaś średni termin zapadalności pożyczki SURE ustalono na 15 lat).

NEXT GENERATION EU

Pakiet środków związanych z NGEU, który ma być szybko zastosowany i wykorzystany w krótkim czasie, zawiera narzędzia wspierające państwa członkowskie w wysiłkach na rzecz odbudowy, naprawy i wyjścia z kryzysu oraz środki mające na celu pobudzenie prywatnych inwestycji i wsparcie przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, a także zakłada wzmocnienie najważniejszych programów UE oraz jednolitego rynku i jego odporności.

Przyjęta w ramach NGEU kwota – 750 mld EUR (w cenach z 2018 r.) obejmowała wsparcie:

- 1) do kwoty 384,4 mld EUR w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz podlegającej zwrotowi za pośrednictwem instrumentów finansowych, przydzielone w sposób następujący:
 - a) do kwoty 47,5 mld EUR na programy strukturalne i programy spójności w obrębie WRF 2014–2020, podlegające wzmocnieniu do 2022 r., w tym wsparcie poprzez instrumenty finansowe;
 - b) do kwoty 312,5 mld EUR na program finansujący odbudowę i zwiększanie odporności gospodarczej i społecznej, poprzez wsparcie reform i inwestycji;
 - c) do kwoty 1,9 mld EUR na programy związane z ochroną ludności;
 - d) do kwoty 5 mld EUR na programy związane z badaniami i innowacjami, w tym wsparcie poprzez instrumenty finansowe;
 - e) do kwoty 10 mld EUR na programy wspierające osiągnięcie gospodarki neutralnej dla klimatu;
 - f) do kwoty 7,5 mld EUR na rozwój obszarów wiejskich;
- 2) do kwoty 360 mld EUR w formie pożyczek dla państw członkowskich na program finansujący odbudowę i zwiększanie odporności gospodarczej i społecznej, poprzez wsparcie reform i inwestycji;
- 3) do kwoty 5,6 mld EUR na tworzenie rezerw na gwarancje budżetowe oraz wydatki związane z programami wspierającymi unijne polityki wewnętrzne.

Kwoty te podlegają podwyższeniu na podstawie stałego deflatora w wysokości 2% rocznie. W przypadku zaś środków na zobowiązania deflator ma zastosowanie do rat rocznych. Obecnie wskazuje się, że NGEU w cenach bieżących osiągnie kwotę 806,9 mld EUR (stanowiąc 40% planu odbudowy UE). Większość środków NGEU stanowi Instrument na rzecz odbudowy i zwiększania odporności (RRF), na który zaplanowano 723,8 mld EUR dotacji i pożyczek prealokowanych do państw członkowskich. Pozostała zaś kwota, 83,1 mld EUR, będzie stanowić wkład do programów zawartych w WRF 2021–2027, z czego jedna część będzie prealokowana (50,6 mld EUR na rozwój regionalny – REACT EU, 8,1 mld na rozwój obszarów wiejskich i 10,9 mld EUR na Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji), a druga część alokowana na zasadzie konkurencyjności o środki (5,4 mld EUR na Horyzont Europa, 2,0 mld EUR na RescEU i 6,1 mld EUR na InvestEU)².

² Zob. M. Sapała, N. Thomassen, *Recovery plan for Europe: State of play, September 2021*, European Parliamentary Research Service PE 696.209,

Tabela 1. WRF 2021–2027 i Next Generation EU – całkowite przydziały środków wg działu (ceny bieżące, mld EUR)

Działy	WRF 2021–2027	Next Generation EU
1. Jednolity rynek, innowacje i technologie cyfrowe	149,5	11,5
2. Spójność, odporność i wartości	426,7	776,5
3. Zasoby naturalne i środowisko	401,0	18,9
4. Migracja i zarządzanie granicami	25,7	–
5. Bezpieczeństwo i obrona	14,9	–
6. Kraje sąsiadujące i reszta świata	110,6	–
7. Europejska administracja publiczna	82,5	–
RAZEM WRF	1 210,9	806,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej

Tabela 2. Środki z Next Generation EU (ceny bieżące, mld EUR)

Instrument na rzecz odbudowy i zwiększania odporności (RRF)	723,8
– z tego pożyczki	385,8
– z tego dotacje	338,0
ReactEU	50,6
Horyzont Europa	5,4
InvestEU	6,1
Rozwój obszarów wiejskich	8,1
Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST)	10,9
RescEU	2,0
RAZEM	806,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej

Długoterminowy budżet wraz z NGEU (wynoszący w cenach stałych z 2018 r. 1824 mld EUR) w cenach bieżących osiągnie kwotę prawie 2018 mld EUR. Ponad 50% ww. kwoty zostanie przeznaczony na modernizację, m.in. poprzez: badania naukowe i innowacje z wykorzystaniem programu Horyzont Europa, sprawiedliwą transformację klimatyczną i cyfrową z wykorzystaniem Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i programu Cyfrowa Europa, a także na gotowość i odporność na kryzysy oraz odbudowę, finansowane za pomocą Instrumentu na rzecz odbudowy i zwiększania odporności, RescEU i nowego programu działań w dziedzinie zdrowia – „UE dla zdrowia”. Poza tym w pakiecie uwzględniono modernizację realizowanych od dawna polityk, takich jak polityka spójności i wspólna polityka rolna, aby zmaksymalizować ich wkład w realizację priorytetów UE, walkę ze zmianą klimatu (30% środków unijnych, czyli dotychczas największy odsetek na ten cel w europejskim budżecie), a także ochronę różnorodności biologicznej i równouprawnienie płci³. Należy też zauważyć, że większość tych środków dotyczy tych działów budżetu unijnego, z których Polska korzysta najbardziej – zob. tab. 1 i 2.

Uruchomienie środków w ramach *Next Generation EU* zostało uwarunkowane ratyfikacją przez wszystkie państwa członkowskie decyzji o zasobach własnych UE (co nastąpiło do końca maja 2021 r.)⁴.

³ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/696209/EPRS_BRI\(2021\)696209_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/696209/EPRS_BRI(2021)696209_EN.pdf) [dostęp: 17 września 2021 r.; ta sama data dotyczy pozostałych źródeł internetowych].

⁴ Plan odbudowy dla Europy, Komisja Europejska, https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_pl

⁵ Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom. Dz.Urz. UE L 424 I z 15.12.2020.

Miało to m.in. zabezpieczyć odpowiednie środki finansowe na dotacje i pożyczki oraz umożliwić zaciąganie zobowiązań przez KE (poprzez emisję obligacji o różnym terminie zapadalności oraz tzw. skryptów dłużnych, czyli krótkoterminowych papierów dłużnych UE) w ramach określonej strategii finansowania⁵. Komisja ma w imieniu UE pożyczyć na rynkach w latach 2021–2026 ok. 807 mld EUR (wg cen bieżących), co oznacza roczne pożyczki w kwocie ok. 150–200 mld EUR, porównywalne do potrzeb pożyczkowych największych państw członkowskich. Środki będą splateane do końca 2058 r. bezpośrednio przez państwa członkowskie (pożyczki) lub z budżetu UE (środki bezzwrotne). Zabezpieczeniem dla wypłacalności Unii jest m.in. art. 9 decyzji, wskazujący, iż w przypadku, gdy zatwierdzone środki zapisane w budżecie UE będą niewystarczające, aby mogła ona wywiązać się ze swoich zobowiązań wynikających z pożyczek, a Komisja nie będzie w stanie zapewnić koniecznej płynności poprzez uruchomienie innych środków, państwa członkowskie winny udostępnić niezbędne zasoby, przy czym maksymalna łączna roczna kwota takich zasobów nie może przekroczyć odpowiedniego – opartego na DNB – udziału danego państwa w nadzwyczajnym i tymczasowym zwiększaniu pułapu zasobów własnych.

INSTRUMENT NA RZECZ ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOCI I KRAJOWE PLANY ODBUDOWY

W ramach *Next Generation EU* ok. 90% stanowią środki Instrumentu na rzecz odbudowy i zwiększania odporności (RRF). Składają się na nie dotacje (338 mld EUR) i pożyczki (385,8 mld EUR)⁶. Jest to najważniejszy tymczasowy instrument planu odbudowy UE.

Rozporządzenie ustanawiające RRF⁷ określiło m.in. cele tego instrumentu, zasady przyznawania z niego środków i sposoby finansowania. Wskazało też na obowiązek opracowania krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności (KPO), które muszą być spójne m.in. z odpowiednimi wyzwaniami i szczególnymi dla danego państwa priorytetami określonymi w ramach europejskiego semestru, jak również z informacjami zawartymi w krajowych programach reform, w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu oraz ich aktualizacjach, w terytorialnych planach sprawiedliwej transformacji, w planach wdrożenia gwarancji dla młodzieży, a także w umowach partnerstwa i programach operacyjnych w ramach funduszy unijnych. KPO muszą być zgodne również z określonymi zasadami horyzontalnymi, np. z zasadą „nie czynić poważnych szkód”.

KPO zostały przygotowane przez wszystkie państwa UE z wyjątkiem Niderlandów. Na przedstawienie ich KE państwa miały co do zasady czas do końca kwietnia br., niemniej jednak niektóre z nich zrobiły to później, wnioskując jednocześnie o wydłużenie czasu na ich ocenę przez Komisję. Do tej pory KE nie otrzymała też formalnie KPO Bułgarii. Komisja zaopiniowała plany 19 państw i przekazała je do zatwierdzenia Radzie, natomiast w przypadku pozostałych państw jeszcze to nie nastąpiło – zob. tab. 3.

⁵ Zob. *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie nowej strategii finansowania na potrzeby finansowania NextGenerationEU*, COM(2021) 250 final.

⁶ W cenach z 2018 r. jest to odpowiednio: 312,5 mld EUR i 360 mld EUR.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Dz.Urz. UE L 57 z 18.02.2021, art. 17–21.

Tabela 3. Decyzje w sprawie zatwierdzenia oceny krajowych planów odbudowy i zwiększenia odporności*

Państwo	Data przesłania KPO do Komisji	Wsparcie bezzwrotne			Wsparcie w formie pożyczki
		w mln EUR			
		Ogółem	do 2022 r.	do 2023 r.	
Austria	01.05.2021	3 461,4	2 230,7	1 230,7	
Belgia	01.05.2021	5 924,0	3 645,6	2 278,3	
Bułgaria	Nie przesłano formalnie planu do KE				
Cypr	17.05.2021	1 005,9	818,2	187,7	200,3
Chorwacja	15.05.2021	6 295,4	4 631,8	1 663,7	
Czechy	2.06.2021	7 035,7	3 537,4	3 498,3	
Dania	30.04.2021	1 551,4	1 302,9	248,5	
Estonia	18.06.2021				
Finlandia	27.05.2021				
Francja	29.04.2021	39 368,3	24 323,4	15 044,9	
Grecja	28.04.2021	17 769,9	13 515,3	4 254,7	12 727,5
Hiszpania	30.04.2021	69 512,6	46 592,9	22 919,7	
Irlandia	28.05.2021	989,0	914,4	74,6	
Litwa	15.05.2021	2 224,2	2 091,8	132,4	
Luksemburg	30.04.2021	93,4	76,6	16,7	
Łotwa	30.04.2021	1 826,0	1 640,8	185,2	
Malta	13.07.2021	316,4	171,1	145,3	
Niderlandy	Nie przygotowano KPO				
Niemcy	28.04.2021	25 613,5	16 291,3	9 322,2	
Polska	03.05.2021				
Portugalia	22.04.2021	13 907,3	9 758,5	4 148,8	2 699,0
Rumunia	31.05.2021				
Słowacja	29.04.2021	6 328,6	4 642,8	1 685,8	
Słowenia	01.05.2021	1 776,9	1 280,1	496,8	705,4
Szwecja	28.05.2021				
Węgry	12.05.2021				
Włochy	01.05.2021	68 880,5	47 925,1	20 955,4	122 601,8
RAZEM		273 880,4	185 390,6	88 489,8	138 934,0

* Decyzje Rady będą opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE (w tabeli zawarto informację o dokumentach KE będących podstawą do decyzji Rady).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisji Europejskiej

Spośród 19 państw, których plany już zostały rozpatrzone przez KE, tylko Cypr, Grecja, Portugalia, Słowenia i Włochy złożyły wnioski o udzielenie pożyczek, przy czym w odniesieniu do Cypru, Portugalii i Słowenii kwoty tych pożyczek były znacząco poniżej dopuszczalnego maksymalnego limitu. Państwa, których plany czekają na ocenę KE, również nie zgłosiły zapotrzebowania na pożyczki (Estonia, Finlandia, Szwecja i Węgry)⁸. Powyższe może być sygnałem, że w obecnej sytuacji, gdy kryzys wywołany COVID-19 okazał się stabszy, niż pierwotnie zakładano, państwa chętniej korzystają z bezzwrotnych środków UE (dotacji), zaciąganie dodatkowych zobowiązań może bowiem utrudniać ograniczanie narastającego długu publicznego. Jeśli chodzi o Polskę, to w ramach RRF może ona skorzystać w sumie z 58,7 mld EUR. W KPO rząd zaplanował wykorzystanie w całości części środków finanso-

⁸ Z. Darvas et al., *European Union countries' recovery and resilience plans* (last update: 14 July 2021), Bruegel datasets, <https://www.bruegel.org/publications/datasets/european-union-countries-recovery-and-resilience-plans/>

wych przekazywanych jako środki bezzwrotne (23,9 mld EUR⁹), a także ponad 12,1 mld EUR z części pożyczkowej (tj. poniżej maksymalnego limitu, tj. 34,8 mld EUR), ponieważ zakres wskazanych reform pokazuje, że ich realizacja wymaga dodatkowego wsparcia. Środki te mają być przeznaczone głównie na dodatkowe finansowanie przedsięwzięć związanych z transformacją klimatyczną i cyfryzacją¹⁰.

Przy ocenie KPO Komisja bierze pod uwagę spełnianie kryteriów w zakresie adekwatności, skuteczności, efektywności i spójności¹¹ na tle sześciu filarów¹² w celu określenia alokacji finansowej (dotacji) dla danego państwa. Niespełnianie kryteriów może oznaczać nieprzydzielenie państwu członkowskiemu wyliczonego dla niego w sposób obiektywny wkładu finansowego (z jego czasowym podziałem na 70% i 30%, a także z uwzględnieniem 13% zaliczki¹³).

Jeżeli dane państwo członkowskie złożyło wniosek o pożyczkę, to we wniosku KE dotyczącym decyzji wykonawczej Rady określono kwotę wsparcia w formie pożyczki oraz dodatkowe reformy i projekty inwestycyjne, które mają zostać zrealizowane przez to państwo, w tym

⁹ *The EU's 2021–2027 long-term budget and NextGenerationEU. Facts and Figures*, European Commission, April 2021, s. 60.

¹⁰ <https://www.gov.pl/web/planodbudowy/kpo-wyslany-do-komisji-europejskiej>

¹¹ Kryteriów tych jest 11 i są one określone w art. 19 ust. 3 i w załączniku V do rozporządzenia, a dotyczą m.in. tego, czy: 1) środki mają trwały wpływ, 2) środki odnoszą się do wyzwań określonych w zaleceniach dla poszczególnych krajów lub znacznej ich części, 3) kamienie milowe i cele, które umożliwiają monitorowanie postępów w reformach i inwestycjach, są jasne i realistyczne, 4) plany spełniają cel w zakresie wydatków na klimat w wysokości 37% i w zakresie wydatków na technologie cyfrowe w wysokości 20%, 5) plany respektują zasadę „nie wyrządzać znaczącej szkody”, 6) plany zapewniają odpowiedni mechanizm kontroli i audytu oraz określają wiarygodność informacji o kosztach.

¹² Te filary to: I) zielona transformacja, II) transformacja cyfrowa, III) inteligentny, zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, w tym spójność gospodarcza, miejsca pracy, produktywność, konkurencyjność, badania naukowe, rozwój i innowacje, a także dobrze funkcjonujący rynek wewnętrzny z silnymi MŚP, IV) spójność społeczna i terytorialna, V) opieka zdrowotna oraz odporność gospodarcza, społeczna i instytucjonalna, w celu między innymi zwiększenia gotowości na sytuacje kryzysowe i zdolności reagowania kryzysowego, VI) polityki na rzecz następnego pokolenia, dzieci i młodzieży, obejmujące takie kwestie, jak edukacja i umiejętności. Zob. art. 3 rozporządzenia 2021/241.

¹³ Do końca 2022 r. KE ma udostępnić 70% kwoty maksymalnego wkładu finansowego, natomiast w 2023 r. – 30%. Ponadto do 31 grudnia 2021 r., jeśli Rada przyjmie decyzję zatwierdzającą KPO, na wniosek państwa członkowskiego możliwe jest dokonanie przez KE płatności zaliczkowej w kwocie nieprzekraczającej 13% wkładu finansowego i, w stosownych przypadkach, w kwocie nieprzekraczającej 13% pożyczki. Zob. art. 11–13 rozporządzenia 2021/241.

dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe¹⁴. Pożyczka może być udzielona przez KE w określonej wysokości¹⁵ na wniosek państwa członkowskiego na realizację jego KPO do 31 grudnia 2023 r., przy czym możliwe jest złożenie wniosku w momencie przedkładania KPO lub w innym momencie w terminie do 31 sierpnia 2023 r. Wniosek o pożyczkę wymaga uzasadnienia. Komisja najpierw dokonuje oceny wniosku i po uznaniu, że spełnia on określone wymogi, zawiera umowę, która ujmuje m.in.: kwotę pożyczki w EUR, średni termin wymagalności, formułę ustalania ceny i okres dostępności pożyczki, maksymalną liczbę transz i harmonogram spłat, a także inne elementy niezbędne do zrealizowania pożyczki w związku z reformami i projektami inwestycyjnymi (w tym osiągnięcie kamieni milowych i wartości docelowych).

PODSUMOWANIE

Oceniając europejski plan odbudowy, trudno jest obecnie wskazać, czy pozwoli on zrealizować wszystkie założone cele. Niemniej jednak obowiązujące m.in. w ramach RRF czy rozporządzenia finansowego UE przepisy skutecznie zabezpieczają środki UE przed niewłaściwym ich wydatkowaniem czy korupcją. Wprowadzenie istotnej zmiany, jaką jest możliwość zaciągania pożyczek przez KE, które będą spłacane przez korzystające z nich państwa UE, oznacza także poddanie tych państw silniejszej kontroli instytucji unijnych.

Dla Polski przewidziano ok. 137 mld EUR (w cenach bieżących) bezzwrotnych środków – z WRF 2021–2027 oraz z różnych instrumentów *Next Generation EU*¹⁶. Jest to kwota znacząca, choć szersze korzystanie przez Polskę z unijnych instrumentów pożyczkowych może stanąć pod znakiem zapytania z powodu szybko rosnącego długu publicznego oraz potrzeby przestrzegania stabilizującej reguły wydatkowej¹⁷. Istotnym wyzwaniem dla Polski będzie też dostosowanie się do polityki klimatycznej UE (z przyjętej przez rząd w marcu 2020 r. polityki energetycznej państwa wynika, że sama transformacja energetyczna Polski kosztować będzie w latach 2021–2040 około 1,6 bln zł, tj. ok. 356 mld EUR¹⁸).

¹⁴ Kamienie milowe i wartości docelowe oznaczają mierniki postępów w realizacji reformy lub inwestycji, przy czym kamienie milowe mają charakter jakościowy, a wartości docelowe – ilościowy.

¹⁵ Maksymalna wielkość wsparcia w formie pożyczki dla każdego państwa członkowskiego nie może przekraczać 6,8% jego DNB w 2019 r. w cenach bieżących (w wyjątkowych wypadkach wsparcie to może być zwiększone).

¹⁶ *The EU's 2021–2027 long-term budget and NextGenerationEU. Facts and Figures*, European Commission, April 2021, s. 60–71.

¹⁷ W projekcie budżetu na 2022 r. rząd zakłada, że zadłużenie sektora finansów publicznych ma się zwiększyć w br. o ok. 100 mld zł, a w przyszłym roku o kolejne 76 mld zł. Na koniec 2022 r. sięgnąć ma rekordowych 1,51 bln zł.

¹⁸ Zob. Załącznik do obwieszczenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. M.P. z 2020 r. poz. 264, <http://10.10.74.7/get/sipdata/pdf/dane/monitor/2021/2464839/1.pdf>

Dr Zofia Szpringer – naczelnik Wydziału Analiz Społecznych i Ekonomicznych w Biurze Analiz Sejmowych

Wydawca:

Projekt graficzny:

Redakcja:

Kontakt:

Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu służy eksperckim wsparciem posłom i organom Sejmu. „INFOS” w zwięzłej formie podejmuje aktualne zagadnienia istotne dla polskiego społeczeństwa i gospodarki.

Poglądy autora wyrażone w artykule nie mogą być utożsamiane ze stanowiskiem Biura Analiz Sejmowych.

Wydawnictwo Sejmowe dla Biura Analiz Sejmowych

ul. Zagórna 3 · 00-441 Warszawa · tel. 22 694 17 27 · faks 22 694 10 05 · www.bas.sejm.gov.pl

Bogdan Żukowski

Jolanta Adamiec · Szymon Bachrynowski · Natalia Firlej (sekretarz redakcji) · Leszek Graniszewski · Mirosław Gwiazdowicz · Daniela Kupis (sekretarz redakcji) · Konrad Kuszel · Justyna Osiecka-Chojnacka · Jarosław Szymanek (redaktor naczelny)

tel. 22 694 17 55 · 22 694 17 34; e-mail: natalia.firlej@sejm.gov.pl · daniela.kupis@sejm.gov.pl

Artykuł został udostępniony na licencji Creative Commons – Uznanie Autorstwa 3.0 Polska (CC BY 3.0 PL).